№ 164

GAZETA PORANNA.

WARSZAWA

Środa dnia 23 Czerwca 1841 roku.

Piśmiennictwo Krajowe, najtańszy tygodnik literacki w Warszawie razem z Gazetą Poranna przy której wychodzi, kosztuje na miesiac zł. 2 gr. 20 bez roznoszenia. Kantor Główny przy ul. Trębackiéj Nr. 639.

Dziś wigilija Śgo Jana. — Cóż stosowniejszego być może, nad przytoczenie tu słów J. N. Jaśkowskiego:

»O ty! coś się poczęła z śnieżnych karpat łona,
Wisło! matko rzek naszych, bądź błogosławiona!
Ożywiaj zwiędłe trawki, a wdzięczni młodzieńce
Co rok rzucać ci będą świętojańskie wieńce.«

Dobra Wrząca-mała i Kuczyniec, ze względu na dogodność dla służby rządowéj, jakoteż dziedzica i włościan tychże dóbr, odłączone zostały od Obwodu Kujawskiego Gubernii Mazowieckiéj i wcielone do Obwodu Konińskiego Gubernii Kaliskiéj, pod względem administracyjnym, sądowym i skarbowym.

Bank Polski podaje do publicznéj wiadomości, że w dniu 16 (28) b. m., zaczynając od godziny 10 z rana, odbędzie się w Banku w obecności Kommissyi Umorzenia Długu Krajowego, Delegowanych od Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, jakoteż domów handlowych S. A. Fraenkel i Józef Epstein, włożenie do kół numerów Obligacyi Cząstkowych z pożyczki 150 milionów złotych seryi, które do szczegółowego losowania w r. b. przeznaczone zostały; samo zaś losowanie rozpocznie się w dniu 19 Czerwca (1 Lipca) r. b. od godziny 10 z rana, w temże samém miejscu i kontynuować się będzie dni następnych.

Londyn 11 czerwca. — Cała uwaga koncentruje się teraz na okręgach wyborczych i pojedyńczych wyborach. Dwa wielkie kluby, Carton-Klub torysoski i Reform-Klub wigoski, mają swoje komitety i swoich ajentów, którzy w całym kraju utrzymują związki i stronnictwom swoim wszędzie, radą, czynem i pieniędzmi dopomagają. Wielu członków teraźniejszéj izby ustępuje albo podaje się w innych miejscach na kandydatów; główną przeto sprawą jest wybrać w ich miejsce innych kandydatów. Ci nowi kandydaci tę mają korzyść, że mogą osobiście występować, kiedy tymczasem ci, którzy teraz są członkami izby, zatrzymywani są jeszcze w parlamencie. Za tych pracują ile możności ich komitety. Między innemi czwarty syn O'Connela, nazywający się Daniel, podobnie jak ojciec, pierwszy raz przy tych wyborach występuje jako kandydat. Głównem zatrudnieniem torysów jest, gdzie tylko można, jednać dla siebie chartystów, albo przeciw umiarkowanym liberalistom stawiać ultra-radykalistę, aby z podobnego podziału kandydatów dla swego stronnictwa korzyści ciągnąć. Wielkie summy, które przy wyborach w obieg są puszczone, mogą późniéj dla handlu i rękodzieł być pożytecznemi. Ale teraz, kiedy te summy muszą być zbierane przez składki gorliwych polityków a od kandydatów po największéj części przez pożyczki, we wszystkich gałęziach handlu ukazuje się uciskająca bezczynność, która niedostatek między fabrykantami znacznie powiększa, i pod tym względem korzystną jest dla ministrów, ale z drugiéj strony niedobór w dochodach państwa powiększa.

Kiedy lord Brougham niedawno w izbie wyższéj, przedłożył petycye rady miejskiéj w Lon-

dynie na korzyść projektowanego przez ministrów stałego cła od zboża, dodał on, że opinija publiczna wyraźnie objawia się z przedłożonych izbie wyższéj petycyj. Liczba bowiem proszących o zupełne zniesienie prawa zbożowego wynosi 65,000, proszących o stałe cło 27,000; a petycyonistów przeciw stałemu cłu 30,000, przeciw wszelkiéj zmianie 40,000. Lord Ashburton niechciał przywięzywać żadnéj ważności do tych petycyi, tém bardziéj, że niedawno przedstawioną została petycya, podpisana przez 1,300,000 osób, żądająca, aby ludzie, którzy targnęli się na spokojność publiczną zostali wypuszczeni z więzienia. Na powyższém posiedzeniu izby wyższéj, lord Ashburton podał petycyę przeciw planowi zmiany cła od drzewa budowlanego i przy téj sposobności powstawał w ogóle przeciw wszelkim planom ubżenia cła, które konsumentom mało przyniosłyby korzyści. Dziwił on się, że lord Brougham tak dużo czasu strawił nie oświadczywszy swojéj niechęci przeciw postępowi niewolnictwa, i przypomniał mu dawniejsze jego wyrażenia przeciw prawu zbożowemu w roku 1817. Lord Brougham bronił się przeciw zarzutowi braku konsekwencyi. Twierdził, że od roku 1817 wartość gruntów nieskończenie się podniosła i nowe prawo o ubogich ciężary gruntowe znacznie zmniejszyło. W ogóle obiecywał sobie wielkie korzyści z zniżenia céł, mniemał przytém, że nie można nic zarzucać przeciw konsumpcyi towarów wyrabianych przez niewolników, należy tylko takie państwa wyłączyć, które istotnie dotychczas prowadzą handel niewolnikami, jako to: Kuba i Brazylia.

—Wczorajsza gazeta dworska zawiera pod częścią urzędową znane już depesze Sir G. Gordon Bremer z Lutego i Marca, zawierające szczegóły względem ostatnich operacyi w Chinach. Prócz tego dziennik ten donosi, że major Pratt z 26 pułku piechoty, który szczególnie odznaczył się swemi zasługami w Chinach, został mianowany podpułkownikiem.

— W Kanadzie ciągle podpisywane są petycye przeciw zniżeniu cła od drzewa budowlanego. Tamtejszy jeneralny gubernator lord Sydenham ciągle jest słaby. Handel w Kanadzie był bardzo żywy, w dniu 18 b. m., port Quebeck pełen był okrętów, a jeszcze około 100 oczekiwano. Obliczają, że potrzeba będzie jeszcze ze 108,000 f. st. na pokrycie kosztów spowodowanych przez ostatnie powstanie w Kanadzie.

Paryż d. 12 czerwca. — W la Ferté Milon, utworzyło się tak nazwane towarzystwo Racinienne. Pan Noailles Książę Foix został tytularnym prezesem. Wiceprezydentami są, pan Peret de la Losère i pan Sede. Że towarzystwo Raci jest wybrane opiekunem tego nowego komitetu, pokazuje się już z tego, że tenże ma antyromantyczną dążność. W 23 tego miesiąca zostanie otworzony Kongres w La Ferté Milon. Na tém piérwszém posiedzeniu zajmie się kongres kwestyami literatury, historyi i sztuk pięknych. Między temi kwestyami znajdują się następujące: »Czy literatura romantyczna przeznaczoną jest do zastąpienia klasycznéj. Jaki ona ma wpływ na ukształcenie umysłowe i obyczajowe?«

—Otrzymaliśmy dziś wiadomości względem telegraficznéj depeszy przesłanéj Margrabiemu Dalmacyi do Turynu. Te wiadomości brzmią daleko prawdopodobniéj niż wszystko, co poprzednio mówiono w różnych salonach dyplomatycznych. Depesza ta nie powiozła margrabiemu propozycyi objęcia posady poselskiéj w Wiédniu, tylko go wzywa do Paryża, i to jak zapewniają na żądanie jego ojca. Stary Marszałek bowiem w dniu tym istotnie bardzo zasłabł, a prócz tego syn jego jest mu zawsze główną pomocą i radą we wszystkich politycznych trudnościach. Opowiadają tu teraz, że Margrabia Dalmacyi przeznaczony został na następcę Hrabiego St. Aulaire w Wiedniu, ale ta posada ofiarowaną mu została jeszcze przed ostatniem przesileniem ministerylalném, i jeśliby jéj téraz nie otrzymał byłoby to skutkiém komentarzy, jakie dzienniki w końcu tego przesilenia tworzyły względem związku między tem mianowaniem a cofnieniem dymissyi Marszałka. Mimo to należy przewidy-

wać wielką burzę w dziennikach, skoro mianowanie Margrabiego Dalmacyi Posłem w Wiedniu ogłoszoném zostanie.

Giełda d. 12 czerwca. — Renty francuzkie znowu były bardzo wystawione na dzisiejszéj giełdzie; rozchodziła się pogłoska, że nowa pożyczka od razu negocyowaną będzie w 3 procentowych rentach. Spłaconą ma być w latach trzydziestu, seryami. Cena negocyacyi ma być 80 za sto. Wakcyach kolei żelaznéj, które w ostatnich dniach więcéj były poszukiwane, dziś nie okazywało się korzystne usposobienie i nieco spadły.

Wiedeń 12 czerwca. — Przybyła tu Księżna Talleyrand (Księżna Dino) oraz oboje Księztwo de Ligne — wyjechali zaś Posłowie angielski i pruski. — Lord Beauvale z małżonką swoją udał się do kąpieli czeskich, Hrabia de Maltzan do dóbr swoich w szlązku — temczasowo zastępuje go Baron Boehleberg. Wczoraj także wyjechał z Wiédnia nuncyusz papiezki, udając się za urlopem do Rzymu, skąd dopiero we Wrześniu powróci. — Atoli pobyt monsignora Altieri na dworze naszym krótko trwać będzie, bo młody ten prałat rychło purpurę otrzyma. Stanowczo już wiadomo, że p. St. Aulaire do Wiednia nie wróci. O mianowaniu jego następcy w Paryżu nic dotąd nie ułożono — niektóre dzienniki wymieniają Hr. Flahaut, który z wielką trudnością miał otrzymać tę posadę. Najpewniéj słychać, że ją zajmie Książę Montebello. — Processya Bożego Ciała odbyła się wczoraj uroczyście, przy wielkim natłoku ludu. Nieobecność Cesarzowéj i dam pałacowych ujęła jéj wiele ozdoby. Z téj okazyi okazała się po raz pierwszy nowo utworzona lombardzko-wenecka leib gwardya.

Madryt 4 czerwca. — Zapewniają, że gabinet dla uniknienia rozpraw w kwestyi opieki nad młodą Królową, wezwał Królową Krystynę w stosownym liście, aby się zrzekła swoich pretensyj w tym względzie.

Aleksandrya dnia 20 maja. — A d'Abbadie przybył do Berberah, skąd uda się do Ankober w Schoa. Tymczasem jednak rząd w Bombay wysłał Kapitana Harris, sławnego strzelca do Aden z poleceniem udania się do Abissynii i zabezpieczenia tam sprawy angielskiéj. W ogólności w niższéj części morza czerwonego panuje cierpkość między Anglikami i Francuzami, a dowódzca angielski w Aden miał bardzo ostro obejść się z francuzkim podróżnym nazwiskiem Lombard, którego wygnawszy z Aden, na wybrzeżu dopiero arabskiem, chociaż za granicą angielskiéj posiadłości, uwięzić kazał. — Francuzki botanik Dillon, którego ogród botaniczny paryzki wysłał do Abissynii umarł tam na febrę.

Nowy York 20 maja. — W procesie pana Mac Leoda adwokat rządowy pan Hall gruntował swoję protestacyę przeciw żądanemu przez adwokata pan Mac Leod natychmiastowemu uwolnieniu tegoż, głównie na tem, że podług zeznań, przy zabraniu statku *Coroline* przy którem p. Mac Leod uważany jest jako mający udział, zostało popełnione morderstwo, że nie można odwoływać się do mniemanego rozkazu rządu angielskiego względem zabrania tego statku, albowiem chociażby sprawa ta między dwoma rządami miała być rozstrzygniętą w drodze dyplomatycznéj, jednakże wypływające z tego prywatne przestępstwa poszukiwane być powinny na tych, którzy je spełnili; że nawet niewolnik kiedy z roskazu swego pana popełni zbrodnię nie jest wolnym od kary; i że nakoniec Anglia w podobnych przypadkach bez względu na protestacye Stanów Zjednoczonych prześladowała sądownie, nawet karę smierci wymierzała przeciw tym, którzy dopuścili się przestępstw na gruncie angielskim, albo na spornéj granicy. Adwokat pana Mac Leod pan Spencer, szczególniéj przekładał jak potrzebnem jest, aby sąd użył swojéj dyskrecyonalnéj władzy, dla zapobieżenia podobnym krokom jak uwięzienie pana Ma-Leod, które tak łatwo mogą doprowadzić do wojny z Anglią. Kiedy następnie sąd go zapytał, czy żada uwolnienia pana Mac Leod, na mocy prowadzonych obecnie układów z An-

glią odpowiedział on powtórnie, że nie jest upoważnionym do mówienia w imieniu rządu związkowego, że zdanie swoje tylko jako adwokat objawił i zostawia go sądowi do ocenienia; między dokumentami, które sądowi przedstawił. znajduje się także nota pana Fox do pana Webster, datowana 12 Marca, w któréj tenże żąda uwolnienia natychmiast pana Mac Leod. Nota takowa brzmi następnie: »Rząd Jéj Król. Mości, z powodu uwięzienia Aleksandra Mac Leoda, za domniemaną zbrodnią podpalenia i morderstwa, przystąpił do narady i polecił mi, abym oznajmił rządowi Stanów Zjednoczonych, że wszystko cokolwiek on uczynił. rząd angielski słusznem uznaje. Mam rozkaz w całej mocy prawa i w imieniu rządu Angielskiego żądać niezwłocznego puszczenia na wolność Aleksandra Mac Leoda, na téj zasadzie, że czyn w mowie będący ma charakter publiczny, że go przedsięwzięły osoby przez rząd osadniczy upoważnione do przedsiębrania środków, jakie potrzebnymi być mogły dla obrony własności i życia poddanych Jéj Król. Mości, i że gdy rzecz stała się w moc wykonania obowiązku ich urzędów, nie można jéj uważać za odpowiedzialną przed prawami i trybunałami obcego narodu.«

Vera Cruz d. 1 maja.— Twierdza i okopy Tampico wpadły w moc połączonego korpusu Tekianów i Kampeczianów, a jenerał Samarra z korpusem z 1500 powstańców złożonym, cofnął się z Yucatan i Tabasko aż o 50 angielskich mil ku Vera Cruz. — Dnia 29 kwietnia zabrano posyłkę z $1^{1}/_{4}$ milionem dolarów, przeznaczoną zapewne na wypłatę przypadającéj dywidend mexykańskiego długu w Europie.

ROZMAITOŚCI

W jednym z ostatnich numerów *Bulletin Scientifique*, wydawanego przez Cesarską akademię w Petersburgu, znajdujemy ciekawy opis p. Brosset *Chińskiéj Biblioteki*, znajdującéj się w Muzeum azyatyckiem téjże akademii. Biblioteka ta powstała z książek przysłanych naprzód przez posła rossyjskiego z Pekinu w 1730 za Cesarza Piotra I. Od tego czasu ciągle się pomnażała, tak dalece, że dziś po paryzkiéj jest najliczniejszą chińską biblioteką w Europie. Podług katalogu p. Brosset posiada ona teraz 1071 dzieł chińskich czyli 1364 tomów, które 11,510 materyj zawiérają. Między témi dziełami zasługuje na uwagę szczególniéj *Powszechna statystyka Chin* w 300 tomach i *Historya Powszechna Chin* od najgłębszéj starożytności aż do naszych czasów.

Z listu z Karlsbadu pod dniem 30 Maja.— Do dnia dzisiejszego zjechało tu 680 osób na kuracyę. Z znakomitszych gości wymienić możemy: Księżnę Wirtembergską Pawłowę (pod imieniem Hrabiny Eisenberg), i matkę W. Księżniczki rossyjskiéj Heleny, małżonki W. Księcia Michała. Polaków, Rossyan, Anglików i Duńczyków jest w stosunku Czechów i Niemców wcale mało. Pomiędzy angielskimi lekarzami, to dla własnego zdrowia, to w towarzystwie pacyentów, to nareszcie w celu badania własności źródeł tutejszych przybyłymi, znajduje się także Dr. James Johnson z Londynu, znany w uczonym świecie, jako podróżnik, autor wielu pism i lekarz praktyczny.

NOWE NUTY.

Piérwsze wyścigi konne w Króles. Polskiém, nowa Galopada z Introdukcyą i Koda odegrana onegdaj w Teatrze Rozmaitości przyozdobiona widokiem Placu wyścigów konnych rysowanym przez JP. Głowackiego przerobioną na pianoforte przez J. Damse, wyszła w składzie muzyki Ignacego Klukowskiego cena exempl. zł. 2.